

Anbefalinger til rekruttering og fastholdelse af sundhedspersonale i den regionale psykiatri

Visioner for videreuddannelse
for ergoterapeuter
i den regionale psykiatri

Ergoterapifagligt
Selskab for
Psykiatri og
Psykosocial
Rehabilitering

Forord

Hvis mennesker med psykisk sygdom skal mødes med tilbud af høj faglig kvalitet i den regionale psykiatri, kræver det tilstedeværelse af kompetent sundhedsfagligt personale. Rekruttering og fastholdelse af sundhedsfagligt personale i den regionale psykiatri har dog længe været en af psykiatriens største udfordringer.

Som konsekvens heraf udkom Sundhedsstyrelsen i januar 2020 med en stribe anbefalinger til at styrke rekruttering og fastholdelse. En af disse anbefalinger fokuserede på behovet for videreuddannelsesmuligheder for faggrupperne. I forlængelse af anbefalingerne har Sundhedsstyrelsen tilkendegivet, at der vil blive nedsat en arbejdsgruppe, der skal kvalificere indholdet af en mulig kommende videreuddannelse for ergoterapeuter og fysioterapeuter i psykiatrien.

Sidste år foreslog Danske Regioner¹ ligeledes, at man styrkede kvaliteten i psykiatrien ved at oprette bl.a. en specialuddannelse for ergoterapeuter og fysioterapeuter i den regionale psykiatri. Et ønske, som Ergoterapeutforeningen og Ergoterapifagligt Selskab for Psykiatri og Psykosocial Rehabilitering bakker op om, og som vores medlemmer giver udtryk for vil gøre det mere attraktivt for dem at arbejde i psykiatrien.

Med dette visionspapir ønsker Ergoterapeutforeningen og Ergoterapifagligt Selskab for Psykiatri og Psykosocial Rehabilitering at bidrage med overordnede betragtninger om indholdet og opbygningen af en specialuddannelse for ergoterapeuter i den regionale psykiatri for at sikre, at den i videst muligt omfang bidrager til formålet med at styrke rekrutteringen og fastholdelsen af ergoterapeuter i psykiatrien.

For at ergoterapeuter bliver bedre rustet til tværfaglige opgaver og samtidig får styrket deres monofaglige kompetencer i psykiatrien, er Ergoterapeutforeningen og Ergoterapifagligt Selskab for Psykiatri og Psykosocial Rehabilitering særligt opmærksomme på, at en mulig specialuddannelse for ergoterapeuter bliver forankret i Sundhedsstyrelsen. Denne forankring vil fra vores perspektiv være garant for den kvalitet og systematik i kompetenceudvikling, som arbejdet i psykiatrien kræver.

Da afdækningen i Sundhedsstyrelsen også skal beskrive nuværende og fremtidige arbejdsområder for ergo- og fysioterapeuter i psykiatrien, er det oplagt at se en tæt kobling til Ergoterapifagligt Selskab for Psykiatri og Psykosocial Rehabiliterings to øvrige skriftlige produkter: "*Beskrivelse af ergoterapi i den regionale psykiatri*" samt "*Kompetenceprofiler for ergoterapi i den regionale psykiatri*"².

Vi ser frem til det videre samarbejde med Sundhedsstyrelsen om konkretiseringen af disse visioner.

Tina Nør Langager,
Formand for Ergoterapeutforeningen

og

Pernille Holt Frøkjær Thomsen,
Formand for Ergoterapifagligt Selskab for Psykiatri
og Psykosocial Rehabilitering

¹Udspillet "Mental Sundhed - Stærke kompetencer og attraktive arbejdspladser i fremtidens psykiatri", april 2019: <https://www.regioner.dk/sundhed/psykiatri-og-social>

²Begge produkter er en del af det arbejde, som Ergoterapifagligt Selskab for Psykiatri og Psykosocial Rehabilitering, på linje med fem andre faglige selskaber, har fået i regi af satspuljen til at beskrive mulige karriereveje for ergoterapeuter i den regionale psykiatri.

Indhold: Brug for et løft af både tværfaglige og monofaglige kompetencer

Ergoterapeuter har som beskrevet³ stærke rødder i psykiatrien, og det præger også grunduddannelsen i dag, hvor der er stor vægt på psykiatrien. Det store sammenfald mellem grundfilosofien i ergoterapi, og begreber som rehabilitering, recovery og empowerment gør ergoterapeuter til en oplagt faggruppe at indtænke i en ambitiøs regional psykiatri. Antallet af ergoterapeuter i den regionale psykiatri er i løbet af de sidste tre år steget fra 285,7 (2017) til 374,4 (2020) ergoterapeuter (opgjort i fuldtidsstillinger).

Der er dermed god grund til, at ergoterapeuterne i den regionale psykiatri får mulighed for at videreudvikle deres stærke *monofaglige kompetencer* indenfor psykiatrien, så de i endnu højere grad end i dag kan bidrage med at løfte kvaliteten i indsatsen. Det er f.eks. brug for, at ergoterapeuter får:

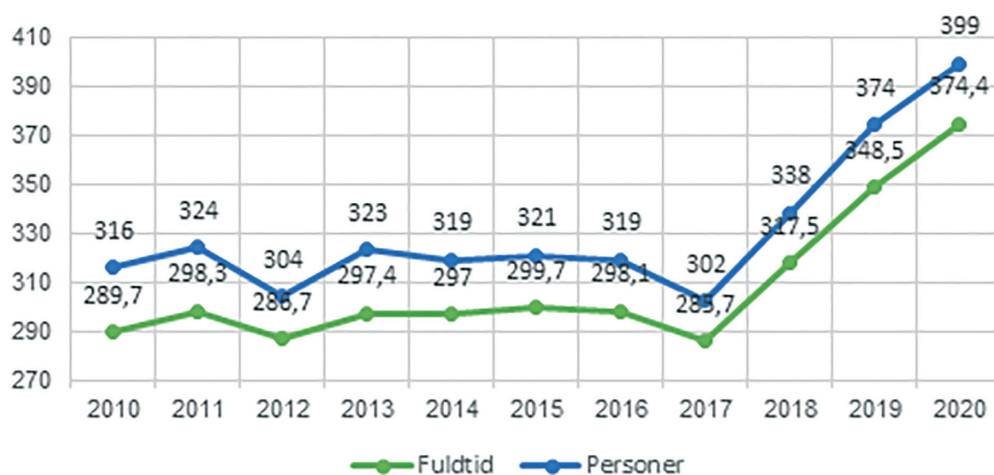
- En øget indsigt i sansemodulation. Det er dokumenteret, at sansemodulation kan dæmpe arousal og deeskalere situationer og dermed nedbringe brugen af tvang.

- Kompetencer til at anvende en række modeller, teoretiske rammer, vurderings- og screeningsværktøjer som kan informere de kliniske beslutninger i den regionale psykiatri, graduere aktiviteter i forhold til patientens funktion, og hvor informationerne kan bruges til en bedre koordineret udskrivelse. Det kan f.eks. være evidensbaserede redskaber som COPM, AMPS, ESI m.fl.
- Større indsigt i metoder til at arbejde med meningsfulde hverdagsaktiviteter og kreative aktiviteter, der er målrettet psykiatriske patienter.

Der er samtidig et behov for, at ergoterapeuter tilegner sig *tværfaglige kompetencer*, så de er bedre rustet til at varetage de stadig mere komplekse borgere i den regionale psykiatri. Der er f.eks. brug for, at ergoterapeuter får:

- En bedre forståelse for psykopatologi herunder komorbiditet, misbrugsproblematikker, nyere psykiatriske diagnoser og anvendelsen af diagnosesystemet.
- En større viden om medicins virkninger og bivirkninger.
- Kommunikation ift. patientgruppen.
- Rehabilitering set ud fra et tværfagligt perspektiv.

Ergoterapeuter ansat i den regionale psykiatri⁴

³Læs mere i "Beskrivelser af ergoterapi i den regionale psykiatri" samt "Kompetenceprofil for ergoterapeuter i den regionale psykiatri".

⁴Træk fra Kommunernes Register og Løndata (KRL). Tallene inkluderer betegnelserne "ergoterapeuter", "ergoterapeuter med udvidet ansvarsområde" og "kliniske undervisere". Er trukket i november alle årene med undtagelse af 2020, hvor tallene er fra maj måned.

Specialuddannelsen skal derfor bestå af både et monofagligt spor målrettet ergoterapeuter og et tværfagligt spor, der kan være fælles med fysioterapeuter, sygeplejersker og andre relevante professionsbachelorere. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, hvis der er sammenfald i modulopbygningen af specialuddannelserne i psykiatrien. Nedenstående bud på modulopbygningen, af specialuddannelsen for ergoterapeuter i den regionale psykiatri, spejler derfor modulopbygningen på sygeplejerskernes specialuddannelse i den regionale psykiatri:

Overordnede betragtninger om indholdet af specialuddannelsen for ergoterapeuter i den regionale psykiatri:

- Modul 1. Klinisk psykiatrisk ergoterapi (20 ECTS-point)
- Modul 2. Tværfaglig viden (10 ECTS-point)
- Modul 3. Sundhedspædagogik (10 ECTS-point)
- Modul 4. Kvalitetsudvikling samt videnskabelige metoder (10 ECTS-point)
- Modul 5. Eksamensperiode (10 ECTS-point)

Strukturering: Vigtigt at specialuddannelsen forankres i Sundhedsstyrelsen

Vores medlemmer giver udtryk for, at det er vigtigt at specialuddannelsen forankres i Sundhedsstyrelsen. Denne forankring vil fra vores perspektiv være garant for den kvalitet og systematik i kompetenceudvikling, som arbejdet i psykiatrien kræver. Det vil samtidig betyde en ensartethed i videreuddannelsesmulighederne på tværs af professionsbachelorere i den regionale psykiatri.

Specialuddannelsen skal være målrettet de ergoterapeuter, der allerede har et par års erfaring i psykiatrien, og det er vigtigt, at der er stort fokus på det kliniske arbejde.

De overvejelser fører frem til nedenstående bud på struktureringen af specialuddannelsen:

Overordnede betragtninger om strukturering af specialuddannelsen for ergoterapeuter i den regionale psykiatri:

- At uddannelsen kvalitetssikres ved at blive forankret i Sundhedsstyrelsen, som allerede varetager kvalitetssikringen af lignende uddannelser for andre sundhedsområder ved brug af følgegrupper.
- At uddannelses tilbuddet svarer til et års fuldtidsstudie (60 ECTS).
- At tilbuddet er rettet mod ergoterapeuter og fysioterapeuter, som allerede har deres faste gang i psykiatrien, gerne med et par års erfaring.
- At der arbejdes for, at uddannelsen udmøntes både teoretisk og i klinikken med størst vægt på den kliniske del af uddannelsen.

**Ergoterapifagligt
Selskab for
Psykiatri og
Psykosocial
Rehabilitering**

